

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Net op zee Nederwiek 2

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 februari 2024 / projectnummer: 3648

1 Advies over het MER in het kort

Netbeheerder TenneT wil de windturbines die in het windpark Nederwiek 2 op de Noordzee komen via ondergrondse kabels aansluiten op het landelijke hoogspanningsnet. Voor het besluit over het inpassingsplan, de vergunningen en de ontheffingen die hiervoor nodig zijn is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De minister van Economische Zaken en Klimaat heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: 'de Commissie') gevraagd om het MER te beoordelen. In dit advies beantwoordt de Commissie de vraag of alle informatie beschikbaar is om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER laat de milieueffecten zien van de vijf onderdelen van het voornemen:

- het platform waar de kabels van het windpark op aansluiten;
- het kabeltracé op zee vanaf het platform;
- het kabeltracé op land;
- het converterstation;
- het kabeltracé van het converterstation naar een nog nieuw te bouwen 380 kV hoogspanningsstation waar het op het landelijke stroomnet wordt aangesloten.

Het platform en het kabeltracé op zee hebben volgens het MER (licht) negatieve effecten op natuur en aardkundige waarden, ook met in acht name van mitigerende maatregelen. Ook het kabeltracé op land heeft negatieve effecten op de natuur. Omdat het tracé enkele van de drukste scheepvaarttracés op de Noordzee kruist zullen aanleg en eventuele onderhoudswerkzaamheden hinder opleveren voor de scheepvaart.

Wat is het advies van de Commissie?

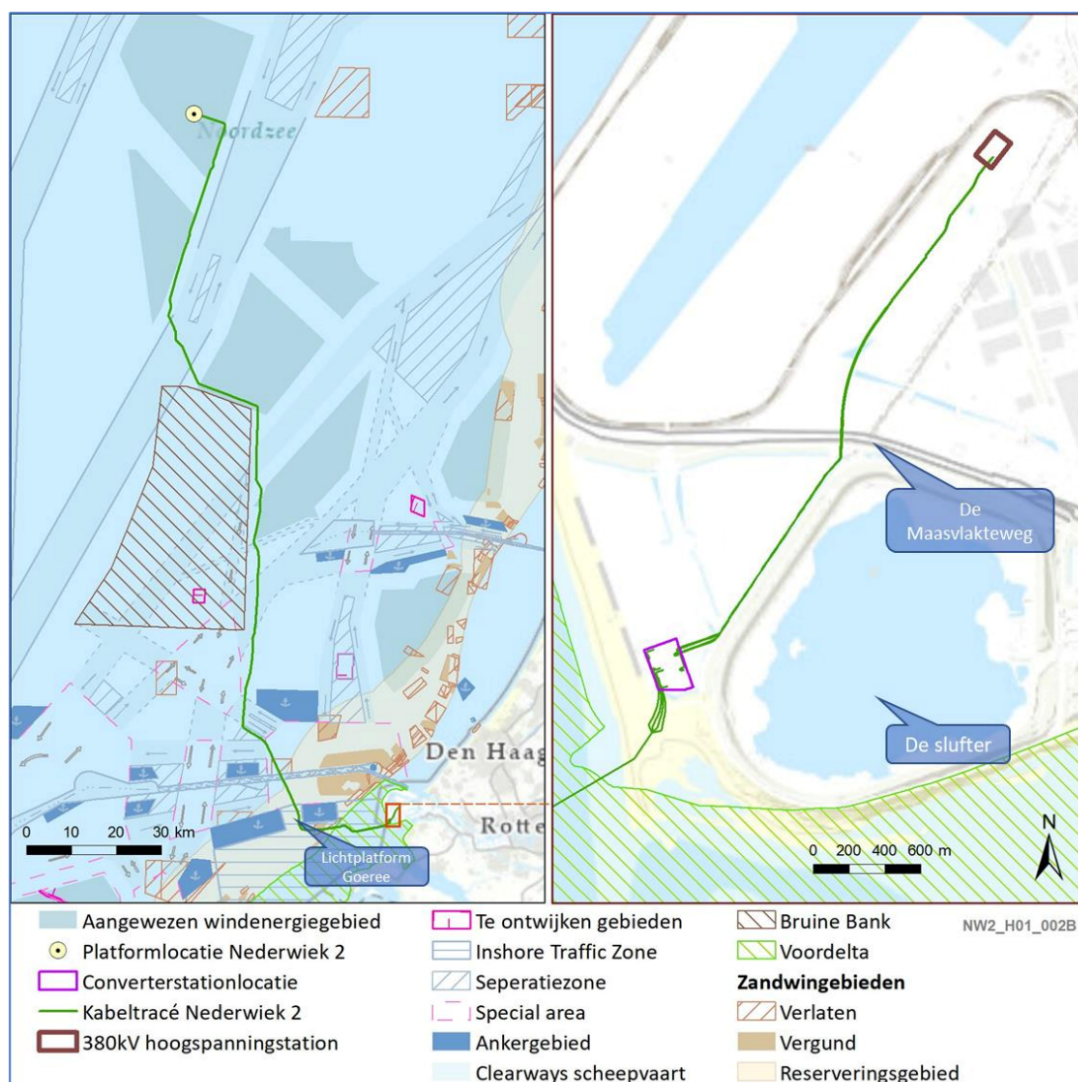
Het MER is van goede kwaliteit: het is veelomvattend, diepgaand en met een hoge informatiedichtheid. Het is goed leesbaar en de meeste milieueffecten zijn goed en navolgbaar onderbouwd. De keuzes die zijn gemaakt om het VKA te bepalen zijn duidelijk en navolgbaar beschreven. Ook is de uitgebreide informatie toegankelijk gemaakt in een goede samenvatting.

De Commissie stelt vast dat het MER bijna compleet is en dat slechts op één punt nog belangrijke informatie ontbreekt. Dit betreft inzicht in effecten op de natuur op land.

Er is een toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige natuurgebieden. Het MER geeft aan dat dit binnen de bandbreedte van onzekerheden valt en dat er daarmee geen meetbaar effect is. Met het oog op de overbelaste natuur is daarmee volgens de Commissie nog niet uitgesloten dat het halen van de natuurdoelen door de tijdelijke toename wordt belemmerd. Het MER beschrijft geen aanvullende ecologische maatregelen om kwaliteitsafname van duinnatuur te voorkomen.

Bovenstaande informatie is volgens de Commissie essentieel om het milieu volwaardig mee te kunnen wegen bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de vergunningen voor Net op Zee Nederwiek 2. De Commissie adviseert daarom bovenstaande informatie in een aanvulling op het MER uit te werken alvorens een besluit te nemen over het Rijksinpassingsplan en de vergunningen.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Figuur 1: Ligging kabeltracé Nederwiek 2 op zee en op land (bron: MER).

Aanleiding MER

Nederland wil meer windenergie op zee opwekken, om door het gebruik van fossiele energie te beperken en om minder afhankelijk te zijn van energie uit het buitenland. Deze energie moet aan land gebracht worden via ondergrondse kabels. Voor de vaststelling van een tracé voor de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsleiding van 150 kV of meer die voor 5 km of meer door gevoelig gebied loopt geldt een mer-beoordelingsplicht (categorie D24.2 uit de Bijlage bij het Besluit mer). Ook geldt een mer-beoordelingsplicht vanwege grondwateronttrekking (categorie D15.1 uit de Bijlage bij het Besluit mer). Omdat de aanleg negatieve effecten kan hebben op Natura2000-gebied moet ook een Passende Beoordeling worden opgesteld, waardoor een plan-mer plicht geldt op grond van art 7.2a Wet milieubeheer. Om die reden is een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de minister van Economische Zaken en Klimaat – besluit over Net op Zee Nederwiek 2.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3648 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de minister van Economische Zaken en Klimaat.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Hiermee wil de Commissie wijzen op mogelijkheden om de kwaliteit van informatievoorziening ten behoeve van de besluitvorming verder te verbeteren.

2.1 Mogelijkheden voor beperking (effecten) stikstofdepositie

Uit het MER blijkt dat de aanleg van het kabeltracé ondanks mitigerende (bronbeperkende) maatregelen leidt tot een tijdelijke en geringe toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Deze is het hoogst in Natura 2000-gebied Voornes Duin, waarvoor een gebiedsspecifieke effectbeoordeling in het MER is opgenomen.¹ De tijdelijke toename bedraagt maximaal 0,44 mol N/ha over een periode van enkele jaren. Geconcludeerd wordt dat de tijdelijke additionele depositie ‘op zichzelf’ noch in cumulatie kan leiden tot een verandering van habitattypen. Er is echter een de overbelaste situatie van voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen én een verbeterdoelstelling in omvang en/of kwaliteit. Daarom acht de Commissie het van belang om (mogelijke) maatregelen te beschrijven om een tijdelijke toename (per saldo) te voorkomen of verder te beperken.²

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat inzichtelijk wordt gemaakt of de tijdelijke toename van stikstofdepositie te niet gedaan kan worden door middel van externe saldering of aanvullende brongerichte en/of ecologische maatregelen.

¹ Bijlage A (ecologische beoordeling stikstof) bij de Passende beoordeling, te vinden in de bijlagen van deel B van het MER.

² Bevoegd gezag heeft in een toelichtend gesprek bij de start van de toetsing aangegeven dat de Nox-emissie door de scheepvaart mogelijk verder gereduceerd kan worden dan in het MER aangenomen. Om dit te stimuleren kan emissiereductie als EMVI-criterium (Economisch Meest Voordelige Inschrijving) worden toegepast in de aanbesteding.

2.2 Gevolgen voor bodemvormen

De aanlegwerkzaamheden kunnen gevolgen hebben voor bodemvormen op de bodem van de Noordzee. Voor het MER is uitgebreid onderzoek gedaan naar mogelijke effecten op bodemvormen. Er ontbreekt echter een overzicht van de in het tracé aanwezige bodemvormen; namen, lengtes, hoogtes en migratiesnelheden. In gesprek met de Commissie bleek dit overzicht er wel te zijn. Dit overzicht was gebaseerd op meerdere surveys (in tijd en ruimte) van de zeebodem.

De Commissie beveelt aan de tabel met het overzicht van in het tracé aanwezige bodemvormen en hun karakteristieken (inclusief migratiesnelheid) in het MER op te nemen. Dit ondersteunt de onderbouwing van het gegeven dat 'zeer negatieve' effecten zich 'vanzelf' herstellen.

2.3 (Verwachte) archeologische waarden

In het MER zijn de mogelijke effecten op archeologische (verwachtings)waarden inclusief cumulatie uitgebreid en gedetailleerd in beeld gebracht. Uit de benaderingswijze (beschreven in deel B, hoofdstuk 7) spreekt een grote zorgvuldigheid. De Commissie heeft enkele aanbevelingen voor de verdere besluitvorming en uitvoering:

- Met name voor de nog niet bekende, maar mogelijk te verwachten archeologische waarden op zee is er een risico op aantasting. Er is een kennislacune over de landschapsgenese waardoor er weinig houvast bestaat voor het formuleren van de verwachting. Het karteren (door middel van vibrocore onderzoek) en dateren (C14) van de ontwikkeling van Laat-Pleistoceen en Vroeg-Holoceen terrestrische en waterlandschappen die worden doorkruist door de kabels ziet de Commissie als een goede investering in de kennisontwikkeling over het verdrongen landschap in de Noordzee. Dit maakt een verdere kwaliteitsverbetering van toekomstige MER-en in het Noordzeegebied mogelijk. Indien tijdens het onderzoek meer duidelijkheid ontstaat beveelt de Commissie aan potentiële nieuwe locaties zoveel mogelijk te ontzien door ook hier de strategieën die ontwikkeld zijn voor bekende archeologische waarden toe te passen.
- De strategie in de omgang met bekende archeologische waarden op zee is deze te ontwijken door binnen de bandbreedte van het tracé er omheen te gaan. Het MER stelt voor de bufferzone, dat wil zeggen de te hanteren afstand tussen de kabel en het bekende archeologisch object (scheepswrak), te bepalen op 20 meter. Deze afstand wijkt af van de 100 meter zone die bijvoorbeeld geldt voor baggerwerk. De Commissie beveelt aan om voorafgaand aan de besluitvorming deze aanpassing te toetsen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Zita van Aggelen
drs. Geertje Korf (secretaris)
dr. Heleen van Londen
prof. dr. Gerben Ruessink
ir. Kees Slingerland (voorzitter)
ing. Rob Vogel

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Inpassingsplan, vergunningen en ontheffingen voor aansluiting van windpark Nederwiek 2.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Dit project valt onder de regelgeving van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Voor deze procedure volgt daarom nog uit [onderdelen C en D van de bijlage bij het voormalige Besluit milieueffectrapportage](#) dat een MER vereist is. Het gaat in ieder geval om de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsleiding van 150 kV of meer die voor 5 km of meer door gevoelig gebied (cat. D24.2) en grondwateronttrekking (cat. 15.1). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Minister van Economische Zaken en Klimaat

Initiatiefnemer besluit

TenneT

Bevoegd gezag mer-procedure

Minister van Economische Zaken en Klimaat

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [3648](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

